

EKO

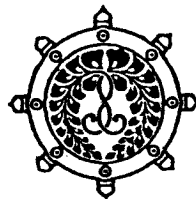
回

向

DRIEMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT

September 1988

Nr 38

Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w.
Pretoriastraat 68
B-2600 Berchem-Antwerpen

Afgiftekantoor : 2600 Berchem 1

I n h o u d

Editoriaal	1
Shinran Shonin - Tannisho XVI	8
H. Stiekema - Mariemontdag	11
T. Unno - Zen en Shin-Boeddhisme	12
Uit de Toon vallende tekst	18
Ph.K.Eidmann - Over Meditatie	20
Fr. Fenzl - Mededogen	27
Jikoji-nieuws	27

MISVERSTANDEN

Wat jammer toch dat er nog al te vaak foutieve opvattingen heersen over het Reine-Land Boeddhisme en zeker over de leerinhoud van de Jodo-Shinshu . Heel wat theologen van diversen huize, heel wat godsdienstvergelijkende academici, heel wat intellectuelen van uiteenlopend pluimage, ja zelfs heel wat boeddhisten van andere stromingen, zien (willen zien ?) in de Jodo-Shinshu leer iets volkomen verschillend van de feitelijke leer overgebracht door de zeven patriarchen en gebundeld door Shinran Shonin .

Meestal maakt men zich ervan af door te denken, zeggen of schrijven dat de Jodo-Shindu slechts een late naloper is binnen de boeddhistische sfeer, een verholen hang naar het geloof in één god, en op zijn best een *addendum* waarin geleerd wordt dat het veelvuldig en luidop herhalen van Boeddha's Naam volstaat om in een soort Westelijk

Paradijs herboren te worden, zonder dat men zich daarbij kopzorgen hoeft te maken over moraliteit, discipline, meditatie e.d.m. Op z'n ergst is het Shin-Boeddhisme een corrupt want theïstisch afkooksel van Gautama's originele Dharma, een afkooksel " *that allows for meat eating, beer and whisky drinking, cigarette smoking behavior, even the presence of married "priests" posing as Buddhists.* " (John R. Carter, Colgate University, USA, in "The Arising of Magga and Shinjin", Berkeley 1987).

Kijkt men echter naar historische gegevens en doctrinale interpreteringen, dan weerspreekt elke feitelijkheid dergelijke 'vlotte' maar al te oppervlakkige beweringen . Het is dan ook een gelukkig verschijnsel dat langzaam maar zeker de objectieve belangstelling voor het Shin-Boeddhisme toeneemt op diverse niveaus .

Het Reine-Land Boeddhisme is beslist geen randverschijnsel zoals men dikwijls wil laten voorkomen . Daadwerkelijk omvat het op zijn minst de helft van alle Mahayana-boeddhisten .

De Chinese Ch'an (=Zen) heeft sedert altijd heel wat Reine-Land praktijken geïncorporeerd, net als de boeddhistische stromingen in Korea en Vietnam . Ook in het Tibetaanse Boeddhisme treft men talrijke Reine-Land-praktijken en -leringen aan, zonder dat er evenwel een "aparte" school voor gevormd werd .

In Japan werd de uit Indië en China overgeleverde Reine-Land gedachte o.a. door Hōnen en Shinran tot haar extreme consequenties doorgetrokken . Maar dit geschiedde niet *in tegenstelling tot* , maar *in overeenstemming met* de hoofdlijnen eigen aan de schrifturen en commentaren van het Kleine en van het Grote Voertuig .

En de "priesters" dan ? Ze zijn helemaal geen monniken en bijgevolg zijn ze niet onderworpen aan de kloosterdiscipline uitgedrukt in de Vinaya's . Medereizigers op het pad, zijn ze gidsen, helpers, wegwijzers in de leer ; eventueel "primi inter pares" zoals de protestantse dominees of de joodse rabbijnen, aanwezig in deze wereld en in de troebelen van het bestaan .

Vaak ook (en dat sedert de vroegste tijden) verwijt men aan de Jodo-Shinshu een gebrek aan morele regels en/of sociale begaanheid . Dit doet men des te gemakkelijker doordat *inderdaad* dergelijke geboden en verboden niet in de religieuze code opgenomen zijn .

Op die wijze miskent men evenwel de ware aard van het Shin-Boeddhisme, dat steunt op de onophoudelijke werkzaamheid van het Oneindige Mededogen . Niet enkel in de fundamentele schrifturen, maar ook in hedendaagse uitspraken wordt een sterke nadruk gelegd op het ethisch-sociale element . Zo leest men in de *Shūsei* ('Regels van Honganji', 1946) : "*Op het eerste moment van shinjin, wordt men in de Naam opgenomen en door het Licht omvat ; in dit bestaan, verblijft men dan in de groep van de waarlijk gevestigden : **achtzaam in woorden en in daden, houdt men zich aan het juiste gedrag ; in het volgende bestaan vervult men de vrucht van het Boeddhaschap.***"

In de Oorkonde ter gelegenheid van zijn ambtsaanvaarding als 24ste Monshu van de Jodo-

Shinshu Hongwanji-ha, schrijft Koshin Ohtani :
"...juist doordat (de Shin-boeddhist) tot het besef gekomen is dat het Grote Mededogen van de Tathagata alle mensen gelijkelijk en onophoudelijk omvat, is zijn leven een leven van broederlijkheid en wederzijds vertrouwen in alle mensen . Daardoor is het hem dan ook mogelijk uit de schelp van afzondering, egocentrisme en zelfzucht uit te breken en actief betrokken te worden in de maatschappij en haar ontwikkeling."

Men kan gerust stellen dat de leer van de Jodo-Shinshu samengesteld is uit twee krachtlijnen :

1. een "vertikale", nl. de spirituele, de religieuze : de Ander-Kracht, de Naam, Shinjin, de Geboorte in het Reine Land dat nirvâna, de verlichting is . In deze krachtlijn, die de eigenlijke heilsleer en haar vervulling is, staat het religieuze element volkomen los van het ethische . Het Oneindige Mededogen van het Boeddhaschap is een "natuurlijke" kracht die alle wezens zonder onderscheid van moreel goed of moreel kwaad uit hun lijdensbestaan bevrijdt . Lees hierover

nogmaals Tannishô . Maar het is zo dat bij de 'omkering des gemoeds' (*e-shin*) de eigen berekeningen (*hakarai*) omgezet worden in Boeddha-berekeningen, nl. het heil van alle wezens ; zo wordt dan de mens natuurlijkerwijze gebracht tot "zedelijk handelen" als *acte gratuit*. Voor de Shin-boeddhist is moraliteit dus een gevolg (en geen oorzaak of voorwaarde) van Amida's heilswerkzaamheid .

2. een "horizontale", sociaal-ethische krachtlijn, die de weerkaatsing in de lijdenswereld is van Amida's mededogen . Deze krachtlijn beheerst voor de Shin-boeddhist zijn mede-aansprakelijkheid voor alle wezens . Deze socio-moraliteit, die weliswaar haar bron heeft in het religieuze, staat evenwel los van elke heilscodex ; ze heeft dan ook noch religieuze verdienste noch religieuze veroordeling .

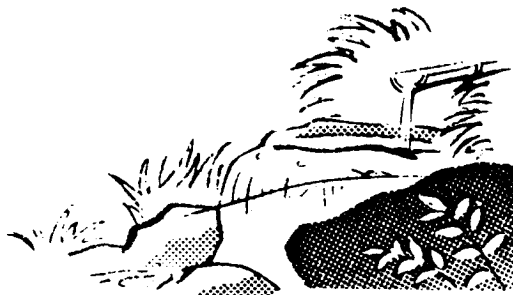
Deze dualiteit vindt, volgens Shinran, haar oplossing **na** de Geboorte in het Reine Land . In *gensô-ekô*, de 'terugkeerfase van de verdienste-overdracht', convergeren beide krachtlijnen tot Boeddha-kracht .

Maar zolang men geen inzicht heeft in het verloop van die twee krachtlijnen, de verticale en de horizontale, blijft het moeilijk begrip te tonen voor de ware aard van de Jodo-Shinshu . Men blijft dan allicht de Gelofte-Kracht (*hongan-riki*) verwarren met een goddelijke genade, *shinjin* met paulijns of luthers 'geloof' en *gensô-ekô* met een of andere "rosa beatorum" .

En de hele Jodo-Shinshu met een of andere pseudo-boeddhistische melancholie naar Vedanta of Christendom ...

Wat jammer dat zoveel mensen aan zoveel misverstanden houden !

Shitoku.

T A N N I S H O

X V I .

De bewering dat de mens van shinjin, wanneer hij zich natuurlijkerwijze ergert, een daad begaat die verkeerd schijnt of zich begeeft in woorddisputen met medebeoefenaars of eventuele geïnteresseerden, dat zo'n daad een volkomen omkering van het gemoed^a vereist.

a - *e-shin* : wordt meestal opgevat in de zin van "bekering tot", Hier evenwel blijkt de idee van "berouw, vergelding" aan de basis van de bewering te liggen.

Ligt er in deze bewering geen attitude van opheffen van het kwade en vervullen van het goede?

Voor de persoon van de uitsluitende^a, éne praktijk van de *nembutsu*, gebeurt dergelijke omkering van het gemoed slechts éénmaal.

a - *ikkō* : de aanhangers van Shinran werden in de loop der eeuwen meestal aangeduid als *ikkō-shū*, de 'school van de uitsluitendheid', vermits Shinrans leer stoelt op de idee van "uitsluitend Ander-Kracht". De praktijk van de Ander-Kracht Nembutsu sluit immers alle andere heilspraktijken uit.

Betreffende deze omkering van het gemoed : de persoon die *voordien* niet gekomen was tot het begrijpen van de ware impact van de Ander-Kracht van de Voortijdelijke Geloofte gedurende het hele tijdsverloop tot op dat moment van *omkering van het gemoed* , door het ontvangen van Amida's wijsheid^a, realiseert hij dat hij met zijn alledaagse gemoed geen geboorte kan verwezenlijken ; hij keert zijn vroegere gemoedsgesteldheid om en vertrouwt zich geheel toe aan de Voortijdelijke Geloofte : dat wordt *waarlijk* de omkering van het gemoed genoemd .

a - *Mida no chi-e* ; wijsheid is Skr. *prajñā* , Wijsheid en Mededogen zijn de twee ons kenbare aspecten van het Boeddhaschap ; essentieel zijn ze aan elkaar gelijk ,

Moest iemand in staat zijn de Geboorte te verwezenlijken *gewoon* door 's ochtends en 's avonds doorheen 'omkeringen van het gemoed' te gaan , bij elke eenvoudige gebeurtenis *die zich voordoet*, - het menselijk bestaan zo zijnde dat het onverwachts eindigt , *zelfs niet meer de tijd hebbend* dat een uitademing nog gevolgd wordt door een inademing - als het leven zó uitloopt zonder ons beleven van een *uiteindelijke* omkering van het gemoed , of vooraleer wij *kunnen* komen tot een attitude van welwillendheid en verdraagzaamheid, zou de Geloofte te omvatten en niet los te laten dan zinloos geworden zijn ?

Wanneer *sommigen die zo spreken* met hun lippen zeggen dat zij volkomen vertrouwen in de Geloofte-Kracht , aangezien zij in hun hart denken "Ofschoon de gelofte de zondaar^a te redden gezegd wordt zo groots te zijn dat ze het kenvermogen te boven gaat, - *uiteindelijk*

redt ze in de eerste plaats de mens die goed is." - dan betwijfelen zij de Geloofte-Kracht, missen zij het gemoed van vertrouwen in de Ander-Kracht en zullen ze geboren worden in het Grensland^b : dat zoudt ge waarlijk betreurenswaardig moeten vinden !

- a - *aku-nin* ; de mens van onheilzame daden . De vertaling "zondaar" is uiteindelijk een toegeving aan het christelijk taalgebruik, vermits in het Boeddhisme stricto sensu niet kan gesproken worden van "zonde",
- b - *henji* ; zie nota pag. 34,

Wanneer shinjin gevestigd is geworden, dan wordt de Geboorte door Amida veroorzaakt ; daardoor zijn iemands eigen inspanningen en berekeningen overbodig .

Wanneer wij , ondanks het feit dat we *onzelf* slecht vinden, ons meer en meer richten op de Geloofte-Kracht , dank zij de realiteit van jinen^a zal het gemoed van welwillendheid en verdraagzaamheid voorzeker *in ons* oprijzen .

- a - *jinen* = 'natuurlijkheid' . Zie pag. 19.

Met al wat wij ook doen , wat het ook moge zijn , in zoverre *het de verwezenlijking van de Geboorte* betreft, zouden we voortdurend en niet-ik-denkend, zonder bedisselende^a gedachten , de diepte en de uitgebreidheid van Amida's weldadigheid moeten gedenken .

- a - *kashikoki* ; 'geslepen, scherpzinnig', hier vooral 'vooringenomen en berekenend',

Dan zal de nembutsu vanzelf uitgesproken worden .

Dat is jinen .

Ons niet-berekenen heet 'jinen' .

Dit is niets anders dan de Ander-Kracht .

Nochtans hoor ik *geruchten* dat er lui zijn die met een air van-er-alles-van-te-weten beweren dat er apart hiervan iets is dat 'jinen' heet .

Zoiets is betreurenswaardig .

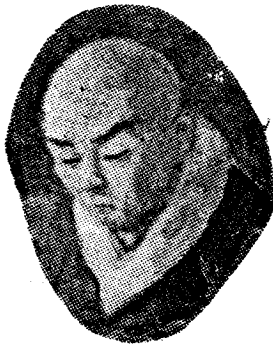
het lijden en verlichting
hoe houden zij elkaar in stand
het een niet zonder de ander
vereenzelviging is de band

wil je aan de een ontsnappen
ben je op de ander aangewezen
een nieuw probleem is hier gerezen
dubbel gevangen ben je nu

beweeg je echter in het midden
daar ligt vrijheid reeds te wachten
in de ruimte achter je gedachten
schittert het hiernu

Mariemontdag

Han Stiekema

Zen en Shin-Boeddhisme Fundamentele leringen

Taitetsu Unno

De fundamentele leerinhoud van het Zen-Boeddhisme als van het Shin-Boeddhisme is niets anders dan de manifestering van niet-zelf (*anátman*) en leegheid (*súnyatá*) . Wij kunnen deze vaststelling benaderen vanuit diverse kanten, maar laten we ons hier beperken tot de blijkbaar tegenstrijdige standpunten over de verwezenlijking van het absolute 'zelf' in Zen en het onvoorwaardelijke vertrouwen in de Voortijdelijke Geloofte van Amida Buddha . In dit verband, gaat het om een vergelijking tussen het pad van zelf-kracht en dat van de Ander-Kracht .

De begrippen 'zelf-kracht' en 'Ander-Kracht' werden, in hun technische context, uitsluitend gebruikt door de Reine-Land boeddhisten ; tegenwoordig worden ze evenwel algemeen gebruikt om het contrast aan te duiden dat er bestaat tussen de traditionele Maháyána-scholen, Zen inbegrepen, en de Reine-Land stroming. Men neemt alleszins aan dat ze dienen ter beschrijving van enerzijds het 'pad der discipline' gebaseerd op eigen inspanning van de mens, en het 'pad van het Reine Land' dat gebaseerd is op de heilsgeloften van Amida Buddha .

Vermits de hedendaagse mens erop afgestemd is te denken in functie van de subject/onderwerp-dichotomie, veronderstellen de meeste mensen, zonder er verder over na te denken, dat het zelf-kracht contrast moet begrepen worden binnen de structuur van deze dichotomie . Niets is echter verder verwijderd van de waarheid, want dergelijke dichotomische zienswijze is uiteraard volkomen in strijd met het fundamentele Mahāyāna standpunt van *sūnyatā* of leegheid .

Om dit standpunt van leegheid, een niet-dichotomische wijze van denken en voelen, uit te drukken, ontwikkelde Lin-chi de *Viervoudige Aspecten van de Bevrijding uit Subjectiviteit en Objectiviteit* (zie "Original Teachings of Ch'an Buddhism", Chang Chung-yuan, Random House, 1969 , pp.97-101).

De Viervoudige Aspecten, die de dichotomische denkwijze oplossen en de dynamische staat van de verlichting uitdrukken, kunnen als volgt weergegeven worden :

1. Verwijder het subject en bemachtig het object ;
2. Verwijder het object en bemachtig het subject ;
3. Verwijder zowel het subject als het object ;
4. Bemachtig zowel het subject als het object .

Punt 1 dient om het subject van het dichotomische denken te verwijderen, zodat elk object in staat is zichzelf in leegheid te manifesteren ; dat betekent dat alle dingen, het zelf inbegrepen, bestaan zoals ze zijn, hun natuurlijk licht uitstralend zonder verduisterd te worden door 's mensen egocentrisch bewustzijn . In Zen wordt dit meestal aangeduid als "niet-geest" (*mu-shin*), het niet-tussenbeide komen van het fictieve zelf in de verwerkelijking van de wereld .

Punt 2 verwijderd het object uit de subject/object-modus, waardoor alle dingen, het zelf inbegrepen, bestaan zoals ze in werkelijkheid zijn . In het traditionele Mahāyāna

Boeddhisme wordt dit standpunt vertegenwoordigd door de School van Enkel-Geest (of Enkel-Bewustzijn : *Vijñāna-vada* , *Yui-Shin*). Dit mag evenwel niet worden opgevat als een soort filosofisch idealisme, zoals vaak gedaan wordt, want dat idealisme blijft immers nog binnen de begrenzingsen van de subject/object-dichotomie .

Punten 3 en 4 dienen samen begrepen te worden . Dat is : de negatie van zowel object als subject is de negatie van het abstracte , geconceptualiseerde subject/object-paar zoals dat waargenomen wordt vanuit een standpunt waarin de mens zichzelf centraal opstelt ; dit is meteen ook de bevestiging van de dingen zoals ze in werkelijkheid zijn, met inbegrip van het werkelijke subject en het werkelijke object . In het Tendai Boeddhisme wordt de negatie van subject en object uitgedrukt als leegheid , de bevestiging van subject en object wordt uitgedrukt door het voorlopige bestaan, en de simultane realisering van negatie en bevestiging wordt uitgedrukt door het "midden" . In het Boeddhisme bestaat de realiteit in de dubbele belichting van zijn en niet-zijn, negatie en bevestiging, leegheid en ontstaan in afhankelijkheid .

Wat van hoofdbelang is voor onze uiteenzetting, is in te zien dat de toestand van verlichting nietkan gelijkgesteld worden noch uitsluitend met het subject noch uitsluitend met het object. Gelijk welke poging tot zulke gelijkstelling leidt onvermijdelijk naar de valkuil van het dichotomisch denken, dat aan de basis van elke illusie ligt . Maar zodra men bevrijd is uit de begrenzingsen van het dichotomisch denken, kan men naar believen over gaan tot identificeren . Doordat de werkelijkheid, als ze op die manier begrepen wordt, geenzijds ligt van het conventionele denken, wordt ze vaak omschreven als onvoorstelbaar, ondenkbaar, onvatbaar en onuitdrukbaar .

Deze wijze van begrijpen, impliceert doorslaande gevolgen op onze opvatting over het contrast tussen enerzijds de nadruk op 'zelf' in Zen en anderzijds op het 'andere' in Shin ; de ware draagwijdte ervan kan niet juist geapprecieerd worden zolang men binnen het dichotomische denken blijft . Ofschoonde beginneling op het Pad zowel 'zelf' als 'ander' aanvoelt vanuit zijn conventionele, dichotomische standpunt, toch is het zo dat beide manifesteringen zijn van de ware verlichting welke verwezenlijkt wordt geenzijds van de structuur van de subject/object dichotomie .

Wanneer b.v. Dogen spreekt van "Dank geest en lichaam af" en over "afgedankte geest en lichaam", dan drukt hij niet-zelf en leegheid, de bevrijding uit de subject/object-dichotomie die in diep egocentrisme geworteld is, uit . Het is duidelijk, dat in de gewone betekenis het zelf afgeworpen is en er dus geen werkzaamheid van zelf-kracht meer is . Op een dergelijke manier, wanneer Shinran de Ander-Kracht bepaalt als dat wat "vrij is van elke vorm van berekening" (Brieven van Shinran, Mattoshô, nr 10), dan is die 'Ander' niet 'het andere' binnen de subject/object-structuur . Het verwijst veeleer naar iets dat geenzijds elke dichotomie is, zoals duidelijk aangevoeld werd door Saïchi in een van zijn gedichten :

Er is geen zelf-kracht
Er is geen ander-kracht
Alles is de Ander-Kracht.

Wanneer Ander-Kracht in deze zin begrepen wordt, dan kunnen we gemakkelijker verstaan waarom het centrale object van het religieuze leven in het Shin-Boeddhisme niet Amida Buddha wordt genoemd, maar wèl de zes ideogrammen Namu-Amida-Butsu, een werkelijkheid op zichzelf zonder enige objectieve referentie . Namu-Amida-Butsu kan dus op geen enkele wijze worden geobjectiveerd noch geconcretiseerd ; anders zou zijn verlossend vermogen verloren gaan en wordt de nembutsu gewoon een of andere vorm van gehechtheid .

Wanneer de conventionele begrippen van 'zelf' en 'ander' op deze wijze vergruisd zijn geworden, dan worden we bewust van hetgeen normaal niet benadrukt wordt in de betrokken tradities . Dit is : in Zen, de cruciale rol van een kracht buiten het zelf in het verlichtingsproces en in Shin, de uiteindelijke bevestiging van het zelf als de conclusie van de werkzaamheid van de Voortijdelijke Gelofte . Dit wordt duidelijk wanneer we beide tradities bekijken vanuit een standpunt dat ligt geenzijds van de dichotomische subject/object-structuur .

Volgens Dogen wordt de verlichting niet verwezenlijkt doordat men het zelf naar een of ander doel duwt, maar door de affirmering van de wereld zoals hij is . Met zijn woorden :

Alle dingen beoefenen en bevestigen door zijn eigen zelf erin te prenten, dat is illusie ; als alle dingen naar voren komen, en het zelf beoefenen en bevestigen , dat is dan verlichting . Zij die de illusie weids verlichten, dat zijn boeddha's . (Genjo-koan, EB V:2, p.133)

Een zelfs nog sterker beklemtoond appel op een kracht buiten het zelf, d.i. de werkzaamheid van de Boeddha, vinden we in volgende passage, eveneens van Dogen :

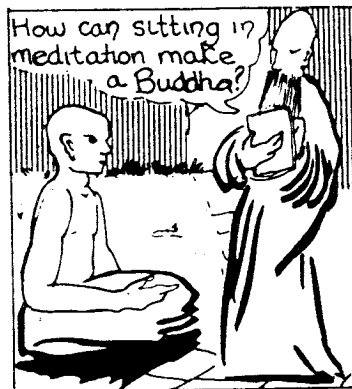
Wanneer gij gewoonweg zowel uw lichaam als uw geest loslaat en vergeet en gij uzelf helemaal werpt in het Boeddha-huis, en wanneer er werkzaamheid komt vanuit de richting van de Boeddha en gij laat u erdoor leiden, dan, zonder dat er kracht nodig is en geen gedachte verbruikt wordt, bevrijd van geboorte en dood wordt gij boeddha . (Shoji, EB V:1, p. 79)

In het geval van het Shin-Boeddhisme bevestigt de werkzaamheid van de Voortijdelijke Gelofte als enige oorzaak van verlichting de diepere betekenis van het conventionele zelf . Dit is Shinrans diepe realisering die verkondigd wordt in volgend citaat :

Wanneer ik denk over de mededogende gelofte van Amida, gevestigd door vijf kalpa's intense meditatie, dan stel ik vast dat dit voor mij, Shinran, alleen was .
(Tannishô, PS)

Deze bevestiging kan niet naar juiste waarde geschat worden zonder een scherp bewust-zijn van eigen karmisch kwaad .

Om te besluiten, kunnen we zeggen dat Zen streeft naar de verwerkelijking van het absolute subject geenzijds van alle dichotomieën, wat inhoudt dat niets als tegenstelling ervaren wordt . Alle objecten zijn immers vervat in dit absolute subject . Dat is de betekenis van "verwijder het object en bevestig het subject". Daartegenover streeft Shin naar de verwerkelijking van het absoluut Andere, Amida's Voortijdelijke Gelofte, wat inhoudt dat geen subject als tegenstelling voorkomt. Dat is : alle wezens zijn vervat binnen de werkzaamheid van het absoluut andere dat zich manifesteert als de Voortijdelijke Gelofte die onophoudelijk in samsara ingrijpt om alle wezen te bevrijden . Dat is de betekenis van "verwijder het subject en bevestig het object".

Uit de toon vallende tekst

Een dode zaterdagavond in juli . De zomer ontaardt in novemberweer .

De aarde jammert en stormt in haar verlangen naar zon en bloei en vruchten . Haar somberheid drukt me neer in onvrede en onbehagen .

De snelweg is overbevolkt gejaagd . De stad is onrustig . De grillige wind doet het afval opwaaien , de uitgeregende kruinen zwiepen in wanhoop heen en weer .

Daartussen haastige natte mensen, vluchtend in alle richtingen.

Ik druk mijn gezicht tegen het raam en het onbehagen van de vooravond ligt zwaar op mij . Mijn geest jaagt heen en weer als de mensen daarbuiten, op zoek naar beschutting en veiligheid, een krop van verlangens in mijn keel, een kluwen van vrees in mijn achterhoofd .

Ik ben verdeeld, versnipperd, versplinterd .

Mensen rondom mij zijn de angels, vrees de tralies van mijn kooi, nijpend de ketens van mijn verlangens .

Sabbe sankhara dukkha .

Waarheen lopen de mensen, wat willen ze grijpen dat hun ontglipt, waaraan willen ze ontkomen ? Kopen, hebben, regelen, plannen ! Zon verzekeren, plezier kopen, liefde vereeuwigen, gezondheid beveiligen .

Zand dat ik in mijn hand wil vasthouden, ontglipt tussen mijn vingers ; de tijd stroomt onverstoortbaar langs me heen . Wat wordt, is reeds gisteren , en morgen is nog oneindig ver .

Sabbe sankhara anicca .

Ik sleep gisteren verder mee ; morgen doemt voor mij op als een onoverzichtelijk labyrint .

En vroeger en later en toen ik jong was en als ik oud zal zijn en... en... en...

De keten onderbreken, voor één ogenblik maar, naar adem snakken . Alles zien zoals het is, ingekaderd door het raam waardoor ik kijk . Alles één ogenblik loslaten en kijken naar de pracht van dit woeste wolkenspel . De jagende stad sterft weg, geluidloos en traag .

Mijn verlangen, mijn ik-pijn, mijn hoop, mijn ik-pijn, mijn vrees, mijn onuitputtelijke ik-pijn .

Sabbe dhamma anatta .

Een onbeperkte mogelijkheid , een onbeperkte beschikbaarheid, een bodemloze volheid stroomt ongehinderd de kooi binnen...

IK is mijn raam waardoor de dingen begrensd, vernauwd, verkleind worden . IK is mijn kloppende onrust . IK is schakel na schakel de keten van mijn verlangen .

Ik wil het raam openen, de volle zuivere lucht laten binnenstromen en de sprong in het heldere licht wagen .

Namu Amida Butsu .

(graag anoniem)

Over Meditatie

naar Philipp Karl Eidmann
I.B.S. , Berkeley

Hoe dikwijls wordt ons niet de vraag gesteld : "Hoe beoefenen jullie, Shinboeddhisten, de meditatie ?" Het antwoord hierop zal ja of nee zijn naargelang hetgeen wij denken dat de ondervrager meent .

Er is immers in geen van de boeddhistische "kerkelijke" talen (Páli, Sanskriet, Chinees, Japans, Tibetaans) een woord dat volkomen overeenstemt met een vertaling van 'meditatie' .

Het Boeddhisme heeft natuurlijk honderden vormen van praktijken die de Westerling wat wazig aanduidt als 'meditatie' . Elk van die praktijken heeft een eigen benaming en heeft ook een eigen bedoeling .

Het woord 'meditatie' is afgeleid uit het Latijn en behoudt dus Latijnse nuanceringen . Het Latijn is eeuwenlang de kerkelijke taal van het Westen geweest . Het Latijnse werkwoord *meditor* betekent 'denken over, beschouwen, overwegen ; bestuderen, zich op iets voorbereiden ; zich oefenen, beoefenen' . Het Griekse woord dat eraan verwant is (*meletao*), voegt hierbij nog de begrippen 'een bedrijvigheid uitoefenen' en zelfs 'declameren' .

In onze westerse talen zien we het wat onvoorzichtige gebruik van dit woord in de zin van enige onduidelijke 'introspectie' of 'contemplatie'. Ook het woord 'contemplatie' wordt te pas en te onpas gebruikt, alsof het een of andere bovennatuurlijke dromerij zou zijn, dan wanneer het de betekenis heeft van 'aandachtig, nauwlettend bekijken'.

Zo komt het dat het onmogelijk is in het Pāli, het Sanskriet of het Chinees een juiste tegenhanger te vinden voor 'meditatie'. In Shin teksten komt het woord *furumai* voor en dat ligt misschien nog het dichtst bij de oorspronkelijke betekenis van 'meditatie'.

Nemen we de term 'meditatie' in zijn eigenlijke betekenis van beschouwing, studie, voorbereiding, oefening, praktijk, declamatie, dan kan men in het Shin-Boeddhisme wel vijf soorten 'meditatie' onderscheiden. Deze vormen dan een feitelijke *praktijk*, ofschoon het Shin-Boeddhisme deze term afwijst. Bovendien en gelet op het boeddhologische feit dat de Jodo-Shinshu opvatting ontstaan is uit de fusie van Sanron- en Kegon-doctrines tegen de achtergrond van het Boeddhisme in het Kamakura-tijdperk (1185-1333), omschrijft het Shin-Boeddhisme geen enkele bijzondere activiteit als *praktijk*, maar legt nadruk op het feit dat elke activiteit, elke handeling, zelfs de meest onbeduidende van het dagelijkse leven, een essentiële religieuze handeling binnen het Pad van de Boeddha kan zijn.

Aangezien de Shin-leer in hoofdzaak bekommerd is om het bereiken van het diepere besef dat het 'ontwaken van het vertrouwen' genoemd wordt, kunnen deze diverse vormen van meditatie beoefend worden hetzij als resultaat van dit ontwaken of als voorbereiding ertoe. In het geval van meditatie die voortspruit uit dit besef, zal de 'meditatie' hoofdzakelijk bestaan uit een introspectief beschouwen van de vreugde voortspruitend uit het 'uitdoven van de bestaansvormingen'. Aan de andere kant kan het ook de vorm

aannemen van een fervente activiteit hetzij om het gevoel van vreugde mede te delen hetzij om zijn gevoelens van welwillendheid-mededogen te manifesteren .

In het geval van diegenen die nog niet dit 'ontwaken van het vertrouwen' bereikt hebben, kan een meditatieve praktijk ondernomen worden met verschillende bedoelingen . Zo kan men dit doen enkel om die wereld-interpretatie te verwezenlijken welke nodig is voor het intellectuele begrijpen van woorden of gedachten uit de schrifturen . Meditatie kan beoefend worden met het oog op het verwerven van mentaal en emotioneel evenwicht nodig in het dagelijkse bestaan . Of men kan zelfs mediteren met het oog op het bereiken van het 'ontwaken van het vertrouwen'.

Dit laatste gebruik van 'meditatie is, in het Shin-Boeddhisme, een bijzonder gevaarlijke praktijk . Heel wat verdenking rust op degene die dit vermeldt als doel van zijn 'meditatie' . Immers, elke vorm van meditatie ondernomen om het bereiken van het 'ontwaken van het vertrouwen', kan enkel het ego-denken nog versterken ; ze voert de discipel verder af van zijn doel en hij kan vervallen in de bedrieglijke gedachte dat het 'uitdoven van de bestaansvormingen' zal voortspruiten uit zijn beoefenen van de 'meditatie'.

Het is van belang de bedoelingen van dergelijke meditatieve praktijken in het Boeddhisme scherp te ontleden . Westerlingen, en hierbij ook onvoldoende geïnformeerde boeddhisten, komen maar al te gemakkelijk terecht in de valstrik te geloven dat het doel van de boeddhistische 'meditatie' niets anders is dan het verwezenlijken van de Verlichting of Nirvana . Dit is evenwel een verkeerde opvatting .

In het kleine Ch'an werk "De Poort zonder Doorgang" (*Mêng-wu-kuang*, ix) is er het verhaal van een discussie over een zekere bodhisattva die tien kalpa's lang in meditatie gezeten had . Waarom, zo was de vraag, heeft hij na zo'n ontzettend

lange periode, nog steeds het boeddhaschap niet verwezenlijkt ? Het antwoord wordt gegeven : *precies omdat* hij die tien wereldperiodes in dhyāna-meditatie gezeten heeft !

Het kan natuurlijk gebeuren dat, na de meditatiepraktijk, de discipel inderdaad het ontwaken van het vertrouwen verwezenlijkt . Als dit ontwaken inderdaad het juiste en ware ontwaken van het vertrouwen is, dan zal die discipel ontdekken dat zijn praktijk *niet* de oorzaak is van het uitdoven van de bestaansvormingen . De oorzaak is immers het ontwaken van het vertrouwen zelf . Bovendien zal hij tot het besef komen dat zijn meditatie zelfs niet de oorzaak was van zijn bereiken van het ontwaken van het vertrouwen .

De discipel met juist besef weet dat zijn meditatie ondernomen werd als gevolg van vroegere karmische omstandigheden en dat, hoezeer hij ook meende dit te doen uit eigen beslissing, hij in feite tot het mediteren *gebracht is geworden* .

De vijf soorten meditaties, in brede zin, die in de Jodo-Shinshu voorkomen, zijn de volgende :

- rituele activiteit
- praktische activiteit
- reguliere activiteit
- sociale activiteit
- quiëtistische activiteit .

De rituele activiteit omvat de liturgische en devotionele praktijken eigen aan de Jodo-Shinshu traditie . Ze zijn heel wat minder talrijk dan b.v. in de Zen- of Vajrayana-scholen . Bovendien ontbreekt aan het Shin-ritueel, elk vragend gebed of elke poging om de stoffelijke of geestelijke wereld te beïnvloeden .

Het begrip "practische activiteiten" verwijst in hoofdzaak naar formele studies van de leer, met daaraan gekoppeld ook het onderrichten . Studie en onderricht vormen immers de hoofdtaken van de Shin-"priesters".

Reguliere activiteit bestaat in het naleven van de gedragscodes die in de oudere Shin-traditie voorkomen en die teruggaan op Honen, op Shinran en op Rennyō . Deze gedragscodes zijn richtlijnen met een uitsluitend maatschappelijke draagwijdte en hebben geen ethisch-religieuze implicatie .

Sociale activiteit is een verwijzing naar de verschillende manieren waarop de Shin-boeddhist zijn vreugde en zijn dankbaarheid reflecteert in de maatschappij waarin hij leeft . Dit betekent niet uitsluitend wat wij gewoonlijk verstaan onder 'maatschappelijk werk', alhoewel dit er natuurlijk inbegrepen is . De term omvat eigenlijk de totaliteit van de Shin-attitude ten opzichte van de mede-wezens . Daardoor omvat sociale activiteit ook alle vormen van kunst en wetenschap die berusten op vrede ds gemoeds, met inbegrip van tee-ceremonie, calligrafie, bloemenschikken, No-spel en alle 'sociale' kunsten van Indië, China en Japan, plus hun westerse tegenhangers .

De quiëtistische activiteit bestaat in alle vormen van introspectieve meditatie en contemplatie, die de Westerling in verband brengt met zijn begrip *meditatie* . In de Jodo-Shinshu zijn de orthodoxe vormen van zulke meditatie zeer oud en talrijk . Nochtans, vermits er geen aandringen is op het ondernemen van deze of gene meditatieve praktijken, vertonen ze in de Jodo-Shinshu steeds een zeer individualistische trek, naar vrije keuze van elkeen, maar ze hebben nooit een liturgisch dwingend karakter .

Men zou kunnen denken dat de methodes uiteengezet in het Meditatie-Sutra, dat toch één van de drie kanonieke werken van de Reine-Land traditie is, in de Jodo-Shinshu een methodologische toepassing zouden gevonden hebben . Toch worden deze methodes slechts heel uitzonderlijk in Japan toegepast .

Kern van de meditatietechniek in het Meditatie-Sutra is de concentratie op de ondergaande zon . Blijkbaar werd deze techniek in Japan ingevoerd in *Shitennoji* tempel op het einde van de 6de eeuw, maar populair werd ze nooit .

Men vertelt dat eeuwen later Honen deze meditatietechniek zou toegepast hebben . Kozui-Kyonyo, de 22ste hoofdabt van Honganji, zou deze meditatie beoefend hebben tijdens zijn bezoek aan Indië . De bekende Shin-geleerde Chonen (1792-1849) zou een gelijkaardige meditatie beoefend hebben bij het zinken van de zon over het Biwa-meer; maar dat is geen praktijk vermeld in het Meditatie-Sutra .

Men neemt aan dat de oorzaak voor het populair mislukken van de zon-meditatie in Japan moet gezocht worden in de klimaatsomstandigheden . Deze meditatie vraagt immers een heldere, duidelijk afgetekende zon, wat slechts heel zelden in Japans vochtige klimaat aangetroffen wordt .

Heel wat populairder dan deze zon-meditatie, zijn de diverse technieken die wat vaag ondergebracht worden onder de hoofding "Boeddha-denken-concentratie" (*Nembutsu-zammai*) en waarvan sommige vormen teruggaan tot de tijd van Honen .

De heden meest populaire is allicht de techniek uitgewerkt door ene Toyo Engetsu . Hiervoor worden speciale sessies gehouden , dikwijls omschreven als "Het Rustige Leven" .

Zowel tijdens de sessies van het Rustige Leven als bij hem thuis, spreekt de discipel de Naam van de Boeddha uit waarbij hij op een visvormige houten gong slaat . Wanneer de discipel aldus volkomen in de meditatiestaat komt, ontwikkelt zich een vorm van samadhi .

Een derde type van de quiëtistische activiteit is het "Rustig Zitten" (*seiza*) . Deze term heeft een lange geschiedenis in China en Japan, waar hij gebruikt wordt voor heel wat

aanverwante technieken . De discipel zit, met of zonder gedachtenobject, en stilt op deze wijze zijn gemoed. "Rustig Zitten" is in het Shin-Boeddhisme een wijd verspreide en veel toegepaste techniek .

Hierbij kunnen wesommige andere technieken voegen die, inzoverre het Shin-boeddhisten betreft, in hun bedoeling verwant zijn met het "Rustige Zitten" . We denken hierbij aan de gewoonte van talrijke Shin-boeddhisten deel te nemen aan meditaties van andere boeddhistische scholen . Ofschoon een Shin-boeddhist kan zitten in een meditatie-sessie van Zen of Vajrayana of Theravada, zijn innerlijke attitude zal anders zijn dan van diegenen die naast hem zitten . Die meditatie-techniek kan bijgevolg wel Zen of Shingon zijn, de inhoud van het mediteren is dat niet ; ook dergelijke meditatie valt dan onder "Rustig Zitten" .

Tenslotte is er bij de quiëtistische activiteit ook nog het "Inzicht in Zonde en Kwaad" (*Zai-aku-kan*) . Deze methode heeft nauwe affiniteiten niet enkel met de algemeen boeddhistische *vipasyana*-meditatie, maar ook met technieken eigen aan de Jung-psychologie . Ze gaat terug tot de tijd van Shinran en behoort ongetwijfeld tot de belangwekkendste praktijken van de Jodo-Shinshu . Nochtans heeft deze techniek vaak aanleiding gegeven tot verwarring en misbruik .

Al deze vormen van Shin-boeddhistische 'meditatie' zijn heden ten dage nog zeer levend, maar ze zijn, zoals gezegd, beperkt tot het individuele niveau en maken geen effectief deel uit van de Jodo-Shinshu heilsleer .

Mededogen

Friedrich Fenzl, de verantwoordelijke voor de Jodo-Shinshu Gemeinschaft Oesterreich, sprak voor de radio volgende tekst ,

Het was in de eerste verschikkelijke naoorlogse winter dat een student van de medische hogeschool van Tokyo begon de talrijke oorlogswezen die in de straten van de Japanse hoofdstad rondzwierven , rondom zich te scharen . Hij bracht ze onder in een verlaten tempelgebouw, zorgde voor voedingsmiddelen en brandstof en verzorgde ze toen een tyfusedemie de stad teisterde . Agiro Noguchi heeft echter het gelukkige verloop van zijn reddingsactie niet mogen beleven : hijzelf stierf aan tyfus gedurende die vreselijke winter van het jaar 1946 . Toen men hem vond, ontdekte men dat hij slechts twee voorwerpen bezat : zijn stethoscoop en een boeddhistische kralensnoer (o-juzu).

Dit gebeuren, dat zich meer dan veertig jaar geleden heeft afgespeeld, levert ons, Westerlingen, het beeld van een boeddhistisch mensentype dat blijkbaar niet zo best past in onze doordeweekse avondlandse opvattingen over Boeddhisme . Het Boeddhisme als religie van wereldverzaken, van de inactieve kloosterlijke navelbeschouwing en van de maatschappelijke onverschilligheid domineert het imago dat heel wat van onze medeburgers koesteren over het Boeddhisme.

Het is inderdaad zo dat de *Arhat*, de volkomen passieloze heilige en wijze, die alle begeerten, haat en illusie afgelegd heeft en voor wie de poort van het nirvāna, hoogste en laatste doel van het boeddhistische heilstreven, wijd open staat, geldt als ideaal voor heel wat mensen in onze religie.

Maar daarnaast is er ook een ander ideaalbeeld, dat van de *Bodhisattva* . "Bodhisattva" heet hij die zich als ideaal de verlichting van alle wezens voor ogen houdt . Ook hij zou het nirvāna kunnen verwezenlijken, maar hij keert vrijwillig in deze wereld van lijden en veranderlijkheid terug om bijstand te verlenen aan de wezens die zijn hulp nodig hebben .

Misschien is het u al opgevallen dat de Boeddha in verschillende gedaanten afgebeeld wordt . Zo is er het beeld van de Boeddha verzonken in diepe *samādhi* (meditatie), terwijl hij met gekruiste benen in de lotushouding zit . Dat is de afbeelding van de Verlichte die in het nirvāna ingetreden is .

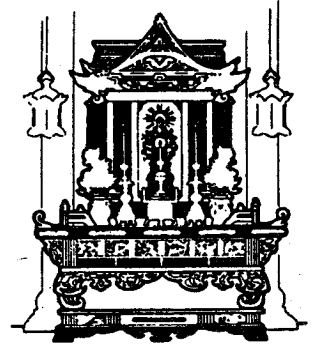
Maar er is ook de rechtop staande Boeddha, met het liefdevolle uitnodigende gebaar voor alle hulpbehoevenden en bedrukten . Dat is de dynamische, ook in deze lijdenswereld werkzame Boeddha .

De bodhisattva belichaamt zich ook vaak in die mensen, die wij in de Jōdo-Shinshū " *myōkōnin* ", de 'wonderbaar goede mensen', noemen . Ze zijn meestal geen grote geleerden noch briljante kenners van boeddhistische teksten . Het zijn vaak eenvoudige mensen uit alle volksslagen, die zich scherp bewust zijn van hun onvolkomenheid, maar daarbij (en daardoor) ook vol diepe goedheid en natuurlijkheid . Ze zijn steeds bereid anderen te helpen en hun de weg naar de verlichting te tonen .

U kan ze hier en nu ontmoeten, in onze genadeloze competitiewereld, in het turbulente gedreun van onze steden, ja zelfs binnen de enge muren van een gevangenis . Het zijn zulke mensen die ons een vonkje mededogen en erbarmen van een bodhisattva doen ervaren !

JIKOJI-NIEUWS

Mariemont : 4 juni 1988

De nationale Boeddha-dag had naar gewoonte plaats in de prachtige omgeving van Park en Museum van Mariemont, nabij La Louvière . En als gebruikelijk begon die dag met de hulde aan de Boeddha volgens de diverse deelnemende tradities .

Nauwelijks waren die huldigheden vóór het Daibutsu-beeld ten einde, of het begon pijpen te regenen, zodat het verdere verloop van de festiviteiten noodzakelijkerwijs binnen in de museumruimten doorging .

Na de middagpauze, gaf de Kambodjaanse *bhikkhu* Ven. Dhammarangsi een glasheldere en enthousiasmerende uiteenzetting over bedoeling, inhoud en techniek van de Vipassana-meditatie .

Lama Namsé Rimpoche sprak vervolgens over het Pad van de Bodhisattva ; hij benadrukte in het bijzonder de rol van de Zes Volkomenheden (*pāramitā*) .

De Heer Jean Leroy projecteerde uit eigen collectie fraaie dia's over boeddhistische kunst, waarbij de diverse landen en tradities ruim betrokken werden . Het werd een schitterende waaijer van esthetica en religiositeit . En wie Jean Leroy's sprekerstalent kent, weet hoe de zaal aan zijn lippen en ook aan zijn beelden hing .

Vervolgens sloot Shitoku de voordrachtenreeks af over het thema Boeddhisme en Wereldvrede .

Wegens het overvloeiende programma, kon de aangekondigde dia-projectie van Mevr. Talon niet doorgaan .

De dag werd afgesloten met een pūja door drie Laotiaanse monniken .

Er was beslist minder belangstelling dan de vorige jaren . Ook onze Shin-gemeenschap, meestal toch nogal sterk vertegenwoordigd, blonk niet uit door een overgrote opkomst...

Is er slijtage ? Dient naar een nieuwe formule gezocht te worden ?

Prof. Masao Abe te gast

Bekend om zijn betrokkenheid bij de boeddhistisch-christelijke dialogen zowat overal ter wereld, tevens een prominente figuur in de hedendaagse filosofische Kyoto-school en daarbij devoot Zen-beoefenaar, emeritus van de Universiteit Nara (Japan) en gast-professor aan de Universiteit Chicago .

Op tournee in Europa, gaf Prof.Abe een reeks lezingen, waarbij hij ook Antwerpen aandeed . Op initiatief van Prof. Lathouwers (K.U.L.) werd te Antwerpen op dinsdag 5 juli in de U.F.S.I.A., door de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, in samenwerking met de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen I.V., een voordracht georganiseerd waarop Prof. Abe sprak over "Buddhism & Christianity - Evolution of a Dialogue".

Tijdens Abe's verblijf in Antwerpen, mocht Shitoku hem en zijn echtgenote doorheen het oude Antwerpen gidsen . Ook werd een bezoek gebracht aan de Cisterciënzer-abdij te Westmalle welke een zeer diepe indruk op de Japanse gasten maakte .

Prof. Abe had ook de wens uitgesproken onze Jikoji-tempel te bezoeken . Dat kon op vrijdag 8 juli . Na een korte hulde aan de Boeddha, werd er druk nagepraat over Shin, Zen en Christendom . Op verzoek van Shitoku, lieten Prof. Abe en zijn echtgenote enkele fraaie calligrafieën achter .

Honganji bezoekt Jikoji

Op 20 juli kwamen een 25-tal leden van de administratie van de hoofdtempel te Kyoto, samen met enkele andere prominenten uit de religio-culturele Jodo-Shinshu-middens, een bezoek brengen aan Jikoji .

Na het reciteren van Shoshinge en het overhandigen van geschenken, begaven de gasten zich naar de conferentiezaal, waar Shitoku hun een beeld gaf van de geschiedenis, de evolutie , de huidige stand en de toekomstmogelijkheden van onze tempel, waarna de gasten zich doorheen het gebouw verspreidden om de *visu* met onze activiteiten kennis te maken.

Ettelijke van deze priesters en hoogwaardigheidsbekleders hebben ook de conferentie van Berlijn bijgewoond .

Berlijn : 25 - 29 juli

"2nd European Conference of the International Association of Shin Buddhist Studies" & "5th European Shin Conference", zo luiden de benamingen van de twee aansluitende en in elkaar overvloeiende congressen die in het luxueuse maar toch gezellige Hotel Hamburg doorgingen .

Het is immers zowat een Europese Shin-traditie geworden bij de "gewone" conferentie ook een "academisch" studiebrok te voegen . Maar net zoals het was te Antwerpen in 1986, hadden beide conferenties zowat hetzelfde publiek .

Alle dagen begonnen en eindigden met een Jodo-Shinshu *sutra-chanting*, waaraan ook niet-Shin-boeddhisten en niet-boeddhisten ijverig deelnamen .

Als bijzondere gasten, mochten de deelnemers de Ere-Hoofdabt Zenmon Kosho Ohtani en zijn echtgenote begroeten . Beide hebben, ondanks hun ouderdom en voor Mevr. Ohtani een lastige vliegtuigreis, met interesse het merendeel van de lezingen gevolgd .

De diverse lezingen gaven blijk van grote eruditie en diepe betrokkenheid . Opvallend was het a.h.w. bijna collectieve streven naar verduidelijking van de ethische en hedendaagse positie van de Jodo-Shinshu . Een overzicht geven van de 21 lezingen is beslist onbegonnen werk . We zullen trachten in de volgende nummers van Ekô er enkele op te nemen . Ook in The Pure Land wordt publicatie voorzien, maar het volume ervan is nog onbeslist .

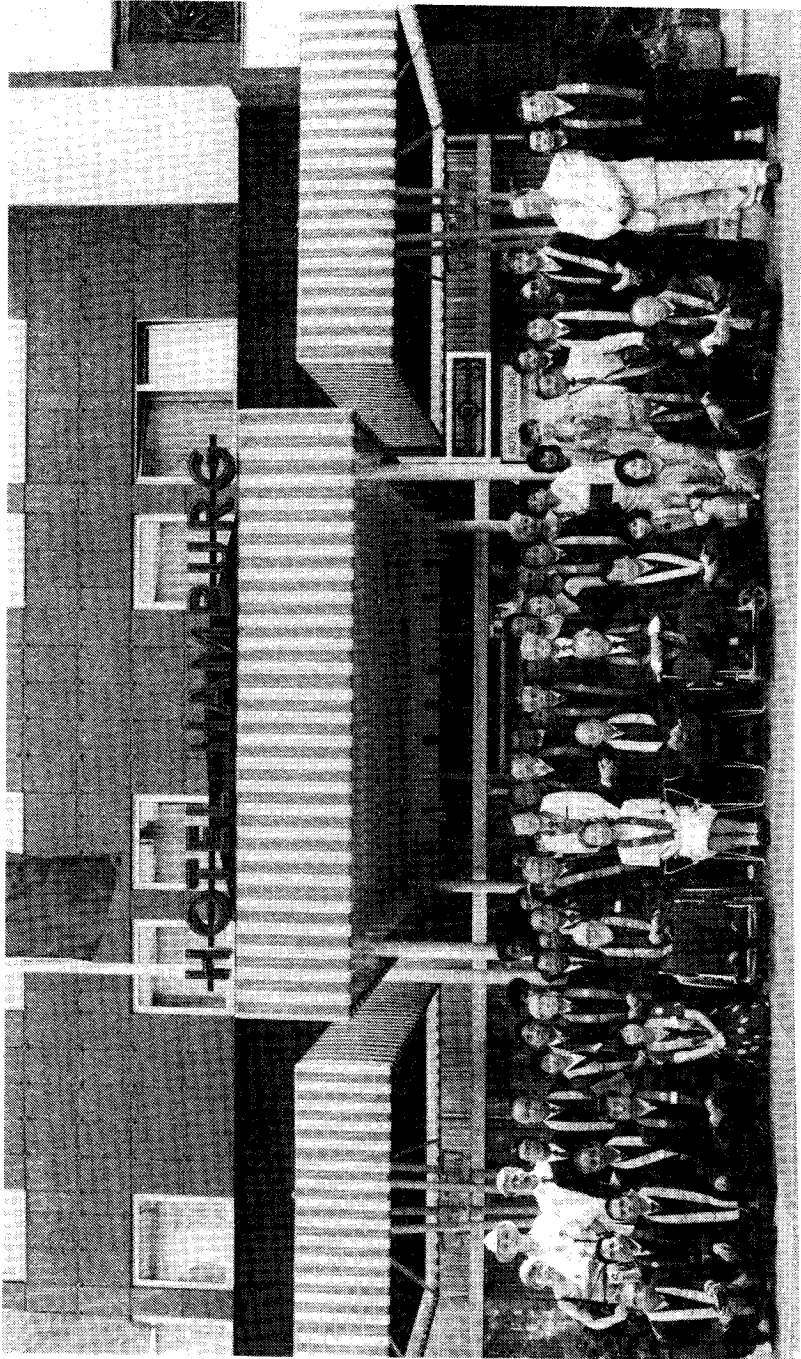
Van bijzonder belang was de lezing van Zenmon Kosho Ohtani, over "Shinran Shonin and the Seven Masters of the Pure Land Tradition", waarin nadrukkelijk beklemtoond werd hoezeer het Shin-Boeddhisme deel uitmaakt van het Mahayana-denken .

Doordat Kakuryo G. Kell het met de organisatie (die perfect verliep !) en ook met zijn beroepsleven te druk had, verzocht hij Shitoku het *chairmanship* en het verslagen van beide conferenties waar te nemen, zodat er niet aan spijbelen te denken viel !

Als onderbreking van de drukke intellectuele activiteiten, was er een interessante rondrit doorheen Berlijn (-West), waarbij ook een blik over de "Muur" geworpen werd . De rondrit eindigde in het kerkhof waar Harry Pieper (1907-1978), stichter van de Jodo-Shin Gemeinschaft Deutschland, begraven ligt. Zenmon Kosho Ohtani legde op het graf een krans neer en Fr. Fenzl herdacht in een korte maar ontroerende toespraak het leven en het werk van H. Pieper.

Bijzonder roerend is ook telkens de *kikyo-shiki* ceremonie, waarbij nieuwe leden in de Honganji-gemeenschap opgenomen worden . Ditmaal twee uit Wenen, één uit Warszawa, één uit Antwerpen en één uit Okazaki(Japan).

Buiten de hoge waarde van de lezingen en discussies, was ook deze conferentie een geknipte gelegenheid om oude vrienden terug te zien, nieuwe vrienden te maken binnen en buiten de boeddhistische sfeer . Voor nieuwkomers was het vooral de

De deelnemers aan de 5de Europese Shin Conferentie , Berlijn 25-29
juli 1988 : vertegenwoordigers uit Japan, de V.S., de Duitse
Bondsrepubliek, België, Nederland, Oostenrijk, Polen, Roemenië en
Zwitserland .
In het midden zittend Zenmon Kosho Ohtani en Mevr. Yoshiko Ohtani .

gelegenheid vast te stellen welke familiale sfeer er in de Europese Jodo-Shinshu gemeenschap heerst en hoe menselijk en toegankelijk de Shin-boeddhist, ook in de persoon van hoogste morele en spirituele autoriteit, wel is . Zo komt men inderdaad tot de bevinding dat het Shin-Boeddhisme a.h.w. best geknipt is als 'democratische' moderne vorm van de Boeddha-Leer .

Als praktische resultaten van deze Berlijnse conferentie(s), vermelden we nog de oprichting van een commissie die zich zal bezighouden met de problematiek van Shin-boeddhistisch onderwijs en opvoeding ; Fr. Fenzl, voorzitter van de Oostenrijkse Jodo-Shin Gemeinschaft, werd hiervoor als verantwoordelijke aangeduid . Ook de mogelijkheid van een nauwere samenwerking tussen de Europese gemeenschappen zal verder onderzocht en uitgebouwd worden .

En voor Jikoji werd, onder de indruk van Rev. Toro's zangkunst, ook voorgesteld een chorale op te richten ...

De volgende dubbele conferentie zal zeer waarschijnlijk plaatsgrijpen te Wenen, in augustus 1990 .

Wat kost Ekô ?

Sommigen van onze lezers vragen zich af hoeveel ze voor Ekô wel moeten betalen . Bij bepaling is Ekô echter gratis en wordt enkele gerekend op vrijwillige bijdragen . Maar Ekô uitbrengen, dat is niet gratis, dat kost meer en meer geld. Onze publicaties zijn immers een zware post in het budget .

Om duidelijkheid te scheppen, even omrekenen wat een nummer van Ekô dan wel kost . Voor diegenen die een plusminus volledige verzameling hebben, ziehier enkele gegevens uit onze boekhouding :

nr 8	dec.79	175 ex.	13,79 F/ex.	stencil
nr 12	dec.80	id.	16,43 F/ex.	stencil

vanaf nr 13 : off-set

nr 13 mrt.81 150 ex. 26,28 F/ex.1,314 F/pag.

nr 25 mrt.84 160 ex. 27,87 F/ex.1,394 F/pag.

nr 33 mrt.86 200 ex. 30,94 F/ex.1,105 F/pag.

nieuwe lay-out :

nr 36 mrt.88 200 ex. 42,17 F/ex.1,054 F/pag.

nr 37 jun.88 210 ex. 49,36 F/ex.1,234 F/pag.

Voegen we hierbij nog eens de portkosten :

voor nr 8 gemiddeld per exemplaar 1,395 F

voor nr 25 gemiddeld per exemplaar 3,885 F

voor nr 33 gemiddeld per exemplaar 5,394 F

voor nr 37 gemiddeld per exemplaar 18,71 F !

De forse sprong voor nr 37 is te 'danken' aan nieuwe bepalingen voor het tijdschriftentarief. Met dit nr 38 komt Ekô weer in aanmerking voor dit gunstigere posttarief, zodat het portgemiddelde blijkbaar rondom 6 F zal komen te liggen.

U ziet het : Ekô is echt gratis ... Opdrijven van de oplage vermindert de stukprijs, maar verhoogt het totaal van de productie- en portkosten . Een vermindering van de oplage ziet men hier niet graag tegemoet . Wèl zouden we het appreciëren moesten zij, die Ekô ècht niet wensen te ontvangen, ons hiervan op de hoogte stellen . We zullen trouwens in een nabije toekomst trachten hier iets effectiefs aan te doen .

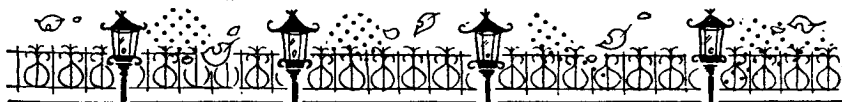
F.V.G. is verhuisd

De Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen I.V., waar Shitoku Boeddhisme en Oosterse wijsbegeerte doceert, heeft haar intrek genomen in een fraai 18de eeuws gebouw aan de rand van een echt park . Nieuw adres sedert 15 augustus is Bist 1 A, 2610 Wilrijk . Tel. is (03) 830 51 58 . Ingang is langs de St.Bavostraat . De over vier jaar lopende colleges (enkel dagcursussen !) herbeginnen op maandag 10 oktober .

Herinneren we eraan dat de F.V.G. bij K.B. in 1980 erkend werd als instelling voor onderricht op internationaal universitair niveau .

Jikoji-cursussen

De voor het seizoen 1987-1988 geplande Tannishô-cursus is nog niet tot het goede einde geraakt . We zullen bijgevolg nog met Tannishô moeten voortgaan, waarschijnlijk tot in oktober. Als alles mee wil, zullen we volgens dezelfde formule verder studeren en, zoals halvelings afgesproken, zullen we Shinran Shonins hoofdwerk, Kyôgyôshinshô, onder de loupe nemen . Wie hier belangstelling voor voelt, kan ten gepasten tijde meer informatie vragen .

Principieel bepaalt het CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME V.Z.W. noch bijdrage noch lidgeld noch abonnementsgeld . Het Centrum en de Shin-Tempel JIKO-JI erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jôdo-Shinshû Hongwanji-ha in de personen van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani en van Ere-Hoofdabt Zenmon Kosho ohtani , maar ze zijn organisatorisch en financieel autonoom . Hun werking is dus afhankelijk van uw medewerking, uw waardering en uw giften .

Onze bankrekening (voor België) is 408-2066511-88 , Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w. , 2600 Berchem-Antwerpen . Voor Nederland en buitenland bij voorkeur postrekening 000-0173766-39 , op naam van A.Peel , B-2600 Berchem-Antwerpen (België) .

ROOSTER DER BIJEENKOMSTEN

Vr 02.09 19 u. Tannishô-cursus
Di 06.09 20 u. Sambutsuge
Vr 09.09 19 u. Tannishô-cursus
Di 13.09 20 u. Juseige
Vr 16.09 19 u. Tannishô-cursus
Di 20.09 20 u. Junirai
Za 24.09 14.30 Herfst Higan-E ¹⁾
Di 27.09 20 u. Sambutsuge
Vr 30.09 19 u. Tannishô-cursus

Di 04.10 20 u. Juseige
Di 11.10 20 u. Junirai
Vr 14.10 19 u. Kyôgyôshinshô-cursus
Di 18.10 20 u. Sambutsuge
Di 25.10 20 u. Juseige
Vr 28.10 19 u. Kyôgyôshinshô-cursus

Di 08.11 20 u. Junirai
Di 15.11 20 u. Sambutsuge
Vr 18.11 19 u. Kyôgyôshinshô-cursus
Di 22.11 20 u. Juseige ²⁾
Di 29.11 20 u. Junirai

Vr 01.12 19 u. Kyôgyôshinshô-cursus
Di 06.12 20 u. Sambutsuge
Za 10.12 14.30 Jodo-E ³⁾

¹⁾ Bijzondere devotieperiode (21.09-25.09),

²⁾ Shitoku geeft op deze avond een lezing in Kortrijk .

³⁾ (eigenlijk 8 december) Jodo-E = lett. feestdag van het Reine Land, is de gedachtenis van Gautama Buddha's Verlichting . Tevens herdenking van opening van eerste Shin-schrijn te Antwerpen, voorloper van Jikoji (1977),

J I K O - J I
Tempel van het Licht van Mededogen

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME
V.Z.W.

Pretoriastraat 68
2600 Berchem-Antwerpen

Verantwoordelijk uitgever : Sh. A. Peel , Leemputstraat 10,
2600 Berchem-Antwerpen,
Overname toegelaten mits bronvermelding en bewijsexemplaar .